

Ordføreren for Forslagsstillerne (K. M. Klausen): Naar det forholder sig, som det ærede Medlem udtalte, at Bønderne i Almindelighed ikke ønske at udbytte Børnene, og ikke misbruge deres Arbejdskraft, kan jeg ikke indse, at de skulle kunne have noget imod, at man ad loylik Vej regulerer Forholdet. Saa vidt jeg forstod det ærede Medlem, frygtede han ikke for, at det gode Forhold skulde blive forstyrret gennem denne Lov; men det slette Forhold er det, der bliver forstyrret ved denne Lov, at Skolen maa finde sig i, at Børnene forsømme i høj Grad. Det skulde vi forstyrre og ødelægge ved denne Lov — men det kan man ikke have noget imod fra nogen af Siderne.

S. Olsén: Det er en Udtalelse fra det ærede Medlem for Nørre-Sundby (J. Jensen), der foranlediger mig til at tage Ordet, selv med Fare for, at ærede Medlemmer vilde blive lidt vrede paa mig, fordi Tiden er saa langt fremrykket. Han sagde nemlig, at han, naar han havde Valget mellem at lade sine Børn lære at regne, skrive og læse og at lade dem lære at arbejde, vilde foretrække, at lade dem lære at arbejde. Men et Barn kan godt lære at arbejde uden at være et Udnytningsobjekt for andre. Det er i Virkeligheden ret mærkeligt, at en saadan Udtalelse kan fremkomme fra et æret Medlem ved Behandlingen af en Sag som denne. Hvis det var almindelig anerkendt, at det var bedst, at et Barn kom ud for at bestille noget, er det dog ret mærkeligt, at rige og velhavende Folk ikke sende deres Børn ud for f. Eks. at vogte Gæs for Bønderne (Latter). — Ja, De kunne gerne le, men det er dog sandt. Jeg har aldrig truffet velhavende Folks Børn paa de Steder, hvor jeg har været. Jeg mener derfor, at den Hovedindvending, som den ærede Indenrigsminister og en anden æret Taler fremsatte mod Forslaget, at det gik ud paa at indskrænke Forældrenes Rettigheder (Afbrydelse af *Busk*) — dersom det ærede Medlem fra Ribe vil lade mig have Ro, vil min Tale ikke være saa længe — hviler paa en fuldstændig Misforstaaelse. Hvis Forældre tro, at dette Lovforslag influerer paa deres Rettigheder paa en uberettiget Maade, er det absolut en Fejltagelse. Hvad er det nemlig, der sker under den nuværende økonomiske Udvikling? Det er det, at man søger at faa den billigst mulige Arbejdskraft, og ser man hen til de forskellige Industrier, som særlig have lagt sig efter

at benytte Børns Arbejde, viser det sig, at en Fader eller Moder, der har 2—3—4—5 Børn, der beskæftiges ude, tit selv bliver arbejdsløs, idet Børnene gaa ind i deres Pladser. Jeg kan paavise et Tilfælde, hvor en Mand fik 2 Børn anbragte paa et Sted, hvor disse Børn fik hver 3 Kr. om Ugen for en halv Dags Arbejde hver Dag — det var en høj Betaling — men han blev arbejdsløs og havde tidligere haft 16—17 Kr. om Ugen. Naar Forældre derfor ville ræsonnere over, at deres Rettigheder influeres af dette Forslag, siger jeg, at det er en Fejltagelse. Forældre kunne ikke være tjente med at sende deres Børn ud at bestille noget, naar Facit bliver, at de selv blive arbejdsløse, og det er jeg tilbøjelig til at tro mange Gange vil blive Tilfældet.

Busk: Det er kun en kort Bemærkning, jeg vil gøre til den sidste ærede Taler, som blandede mig ind i Debatten. Jeg protesterede naturligvis, da han rettede en Appel til os Gaardmænd og sagde, at vi ogsaa skulde sende vore Børn ud at tjene. Saa sagde jeg: Det gøre vi ogsaa, vi holde os slet ikke for gode til at sende vore Børn ud at tjene endogsaa i Tiaarsalderen, saa at dersom de Herrer Kjøbenhavnere mene, at det er noget for os uvant — ja, den ærede Ordfører er jo ganske vist født paa Landet, men det lader til, at han har glemt Forholdene der — saa tage de storlig fejl. Nej, hvis vi have en hel Del Dreng, og der ikke er ret megen Forskel paa deres Alder, gøre vi snart den Erfaring, at naar der er for mange til Arbejdet, bliver det allerdaarligst, og sende saa nogle af dem ud, fordi 1 eller 2 kunne gøre Arbejdet hjemme bedre end 3 eller 4. Jeg er ogsaa enig med det ærede Medlem for Nørre-Sundby (J. Jensen) i, at det gælder om at opdrage Børnene saaledes, at de kunne du til noget, naar de komme ud i Livet, at de saa ikke ere bange for at tage fat og ikke holde sig for fine dertil. Vi have gennem Erfaringen lært, at hvad man i Ungdommen nemmer, man i Alderdommen ikke glemmer. Derfor vænne vi vore Børn til at tage fat, mens de ere smaa, for at de ikke skulle betragte Arbejdet som Tvang, naar de blive ældre. Den Erfaring gøres der hver Dag i Landbruget, at vi maa have Folk, der ikke ere bange for at tage fat. Det var det ærede Medlems Appel til os, som foranledigede mig til at sige, at vi holde os ikke for fine til at sende vore Børn ud at tjene. Vi anse det for meget opdragende for dem.